

Årsplan 2021/2022

Trollhaugen
Foreldrelagsbarnehage SA

**Trollhaugen foreldrelagsbarnehage
- et godt sted å være!**

VELKOMMEN TIL TROLLHAUGEN FORELDRELAGSBARNEHAGE

Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage åpnet 16. august 2004. Den eies og drives av foreldrene som et samvirkeforetak. Barnehagen drives til en hver tid etter gjeldene vedtekter og fastsetter innhold ut fra Rammeplanen og Barnehageloven. Alle medlemmer er pålagt 8 timer dugnad hvert barnehageår. Ikke utførte dugnads-timer belastes med kr 300,- ved barnehageårets slutt.

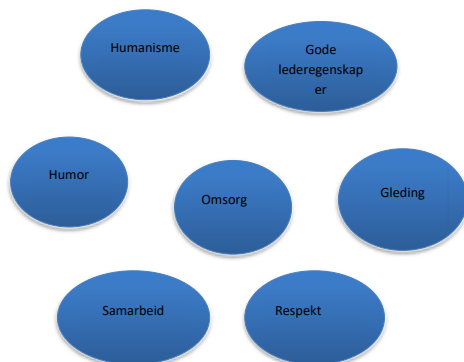
Generalforsamlingen er den øverste myndigheten i barnehagen. Vi har årsmøte / generalforsamling en gang i året. Eierstyret har månedlige møter og er sammensatt av 5 styrerepresentanter, 2 vararepresentanter og daglig leder med møterett. Barnehagen har åpningstid fra 06.45 – 17.00 hver dag, unntatt onsdag før påske. I tillegg har vi stengt julaften og nyttårsaften. Om sommeren har vi egne temauker med masse kjekke pedagogiske aktiviteter. Sommerbarnehagen er fra uke 26-32 med en begrenset åpningstid fra 07.15-16.30. Disse ukene må barna ha med matpakke og drikke til alle måltider.

Ny rammeplan for fremtidens barnehager tredde i kraft høsten 2017. – En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet. Da må foreldre vite at barnehagen gir barna deres et godt grunnlag for fremtiden. Den nye årsplanen vår skal tydeliggjøre hva personalet i Trollhaugen barnehage skal jobbe med for at barna skal blomstre og utvikle seg her hos oss.

VISJONEN VÅR - ET GODT STED Å VÆRE -

Barnehagens visjon er det vi jobber etter hver dag og som skal synliggjøres vårt pedagogiske arbeid. Visjonen skal lede personalet i samme retning og sikre god kvalitet for barn, foresatte og personalet. Karakteregenskaper vi i personalet jobber for at skal bli en del av alle barna i Trollhaugen barnehage er:

Humanisme: Tro og handle ut fra at alle mennesker er like mye verdt selv om vi ser forskjellige ut, og mener forskjellige ting

- Vise respekt for hverandre
- Vise empati (sette seg inn i andres situasjon)
- Være lyttende
- Den gylne regel (gjøre mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg)

Gode lederegenskaper: Det er når vi får andre mennesker til å fungere godt, og får til ting og har et godt samspill.

- Alle får bli med
- Voksne som gode rollemodeller
- Barn som gode rollemodeller
- Fokus på felles verdier
- Positive holdninger og handlinger
- Engasjert

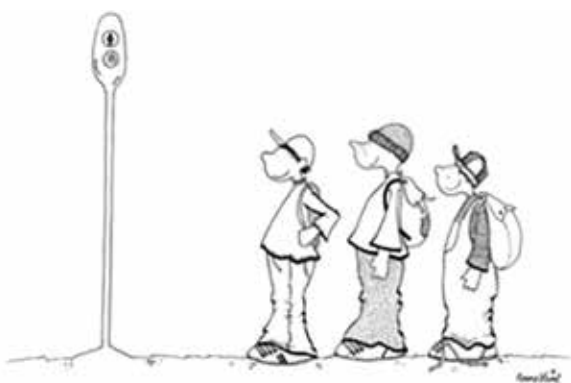
Samarbeid: Er når vi klarer å jobbe sammen med andre for å få til noe.

- Vise læringsglede
- Nysgjerrighet
- Være fleksible
- Samarbeid hjem - barnehage
- Personalsamarbeid på avdelingene og på tvers av avdelingene

Omsorg: Det er når vi viser at vi bryr oss om andre med det vi sier eller gjør.

- Ett fang å krype opp i når man trenger det
- Stabile voksne
- Faste og forutsigbare rutiner i barnehagehverdagen
- At alle blir sett
- Oppmerksomme voksne

Respekt: Det er når vi viser hensyn til oss selv, andre, ting og de som bestemmer.

- Tar vare på leker og utstyr i barnehagen
- Vise hensyn til andre – både barn og voksne
- Respekter egne og andres grenser

Humor: Evne til å glede seg selv og andre med smil og latter.

- Le, smile og ha det gøy sammen
- Glede seg selv og andre med smil og latter
- Være positive
- Være en god rollemodell

Gledning: Det er når vi gleder andre med det vi sier og det vi gjør

- Si takk
- Spørre andre hvordan de har det
- Spørre om noen trenger hjelp til noe
- Bli kjent med nye barn

HOVEDMÅLET VÅRT

- ALLE SKAL HA EN LEKEKAMERAT-

I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap (Rammeplanen, s.19).

Gjennom vårt pedagogiske arbeid med praksisfortellinger, prosessorienterte planer, lekegrupper, positive opplevelser sammen, planer og kartlegging av leken skal vi passe på at alle barna har en god lekekamerat. De voksne har et ansvar for å støtte opp om og bli med i leken, slik at alle barna kan få skape gode relasjoner og få positive leke opplevelser. Lek og læring skal hos oss være lystbetont. For å nå disse målene vil det sosiale samspillet i barnehagen være sentralt. I løpet av hver dag er det alltid tid til at barna skal få leke med det de vil. Noen velger konstruksjon lek mens andre leker mye rollelek. Det som er viktig her er at vi voksne er observante og følger med hvis noen av barna faller utenfor. Det er da de voksne sin oppgave å hjelpe barn inn i leken. Det å oppleve seg selv som en del av ett fellesskap er noe alle barna i vår barnehage skal få erfare.

Praksisfortellinger: Er å skrive en liten historie om lek og samarbeid mellom barn eller fra en kjekk tur med ei av barnegruppene. Det kan også være samhandling mellom barn og voksne. Vi bruker praksisfortellinger til refleksjonsarbeid og dokumentasjon.

Prossessorienterte planer: Er et arbeidsdokument for personalet hvor vi setter mål for ulike hverdagssituasjoner på avdelingen. Eksempel, påkledning, måltid, leken ute osv. Disse blir evaluert på avdelingsmøtene gjennom hele året.

SATSINGSOMRÅDENE VÅRE

1. PSYKISK HELSE / SOSIAL KOMPETANSE

Psykisk helse/ sosial kompetanse og lek er våre satsningsområder. Sosial kompetanse/ god psykisk helse utvikles i samspill med andre og er en nøkkel for å etablere relasjoner og tenke godt om seg selv og andre. God psykisk helse fremmer trivsel og den er også en forutsetning for læring og livsmestring. Vi har erfart at ett barn med god psykisk helse er en bedre lekekamerat og lærer fortere.

Howdan vi presterer har ofte med hvilke følelser vi har i forhold til oss selv eller oppgaven, følelser påvirker læring, positivt eller negativt. «Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov» (Rammeplanen side 19). Videre sier Rammeplanen at: «Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap» (Rammeplanen side 13) Kvaliteter som å fremme livsmestring, psykisk helse og følelse av egenverd har grobunn i voksen-barn-relasjonen, og trygg tilknytning. Viktige elementer i vårt arbeide med relasjoner er:

- Å trygge og anerkjenne barna
- Å hjelpe barn med å regulere følelser
- Å hjelpe barn til å leke og mestre

Trygghet skapes når man blir forstått innenfra, og tatt på alvor.

For å styrke barnas psykiske helse jobber vi daglig med SMART. Smart bygger på et tankesett der man har fokus på styrker. Vi i Trollhaugen foreldrelagsbarnehage ønsker å jobbe etter dette tankesettet. Alle mennesker og sosiale system har noe som fungerer godt, når man har identifisert faktorer som bidrar til velfungering gjelder det å få dem til å spre seg (Våge og Bugge- Hansen 2013, s.8). I det daglige arbeidet handler det om å bruke ordene i karakteregenskapene for at barna skal lære ikke bare selve ordene, men også betydningen av dem. Eksempel: Vi er på badet og vasker hender før lunsj. Alle står fint i kø, venter på tur og vasker og tørker hendene. Den voksne kommenterer at de er gode

til å vise tålmodighet når de må vente på tur og at det er fint at de viser respekt for de andre som får vasket seg ferdig. Det ligger litt tørkepapir på gulvet, men barna gjør det de skal og går inn til bordet. Når sistemann er ferdig å vaske hendene ser han papiret på gulvet og begynner å plukke det opp. Dette blir kommentert av den voksne, så ansvarsbevisst du er som plukker opp og legger papiret oppi bossdunken. Gjennom slike kommentarer på gode eksempler plukker også de andre barna opp hva ansvarsbevissthet innebærer, at det andre barnet får ros og oppmerksomhet, mens den det gjelder kanskje ikke hadde tenkt over det, men ble nå bevisst på at dette er en god egenskap jeg har.

Også de aller minste barna lærer seg innholdet i ord som omsorg og tålmodighet. Når de gir en klem, henter kosebamsen eller setter seg ved siden av en som er lei seg så får de høre «så god du er til å vise omsorg». Eller når de helst vil være førstemann til å spille på et instrument i samling, vil ha mat med en gang eller gå ut før de andre er klare, da får de beskjed om å vente litt og deretter kommentar på at de utøver tålmodighet.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelsers og mobbing (Rammeplanen 2017, s.11). Smart kompetanse er et godt verktøy for å skape et trygt og godt oppvekstmiljø for barna der de kjenner seg trygge på at det er det positive som er i fokus. Med voksne som snapper opp små endringer hos barna og uttaler dem blant venner og kjente vil barns selvfølelse styrkes og man skaper et miljø preget av anerkjennelse og søken etter det positive (Våge og Bugge-Hansen 2013, s.12).

I barnehagen deler vi ut lapper til barna der vi skriver ned konkrete observasjoner der vi har «tatt dem på fersken» i å gjøre noe positivt. Disse lappene får de med seg hjem og får da repetert teksten x antall ganger. I tillegg skriver vi lapper til hverandre. I en samling eller ved et måltid kan vi spørre barna hvilken egenskap de synes Per er god på? Et slikt spørsmål setter i gang et styrkebasert tankesett hos barna. Når de da kommer med et svar for eksempel hjelpsomhet kommer neste spørsmål. Hva er det Per hjelper til med? Når barna da kommer med eksempler på situasjoner der Per har vist hjelpsomhet vil det styrke Pers selvfølelse og det styrker samholdet i gruppa.

2. LEK

Vi i Trollhaugen har fra første dag av sett på leken som en viktig og stor del av barndommen. Lekende mennesker er glade mennesker.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både inne og ute. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre» Rammeplanen side 17.

Personalet i barnehagen er forbilder. Hvis vi viser glede over å leke både inne og ute sammen med barna smitter det over på dem. Barn er sosiale vesener og de inspirerer hverandre til å være i aktivitet. Derfor er det viktig at vi voksne i Trollhaugen viser glede over å være tilstede i leken sammen med dem, samtidig som vi inspirerer dem til videre lek med andre.

Vi skal være tilstede og legge til rette for barnas lek. Vi skal passe på at leken er positiv og inkluderende, og at vi hele tiden har et overblikk over hva barna leker. Makt og utestengning i leken kan hindre vennskap og gode relasjoner. I disse situasjonene kreves det at de voksne er tilstede og er sensitive. De voksne i vår barnehage skal tilby ulike lekemateriell og se til at leken inneholder, humor, glede, samarbeid, respekt, nysgjerrighet og kreativitet. De voksne skal tilby rekvisitter som barna trenger i leken og

for å videreutvikle leken. Det er derfor viktig at vi voksne er tilstede i barnas hverdag, viser interesse for de og deres utviklingsnivå og følger med hvilke interesser som gruppene har i løpet av året.

Hjernes vekt firedobles fra fødsel til tidlig voksen alder. Hvor er barna når dette skjer? Den perioden hvor hjernen er i størst utvikling er mens barna er i barnehagen. Studier viser fysiske forskjeller på hjerner som er godt stimulert i forhold til de som er understimulert. I lek hvor barna tar ulike roller og spiller dem ut sammen med andre, hvor de «later som om», ligger det enorme læringsmuligheter for god kommunikasjon og samspill. Slik rollelek over opp en del mentale og sosiale egenskaper hos barna som kalles egenledelse. Gjennom rollelek lærer barna blant annet: turtaking, følge spilleregler, lære sosiale koder, ta imot beskjeder, gi beskjeder, lytte, bli lyttet til, lærer å løse konflikter, lærer å forhandle og fordele roller, lærer om fleksibilitet, lærer seg å regulere atferd, ta initiativ, bearbeider vanskelige følelser, utvikle empati, prøve ut roller, prøve og feile, oppleve mestring, oppøve konsentrasjon og oppmerksomhet, tilegne seg kunnskap, bruke fantasien, og ikke minst ha det gøy! Dette er læring på høyt nivå.

At vi har satsning på leken er ett valg vi gjorde for mange år siden men som vi fortsatt står for at er en viktig del av en god barndom. Læring gjennom leken.

Så når du kommer og henter barnet ditt og han/hun sier, «i dag har jeg bare lekt!» kan du se for deg at de har:

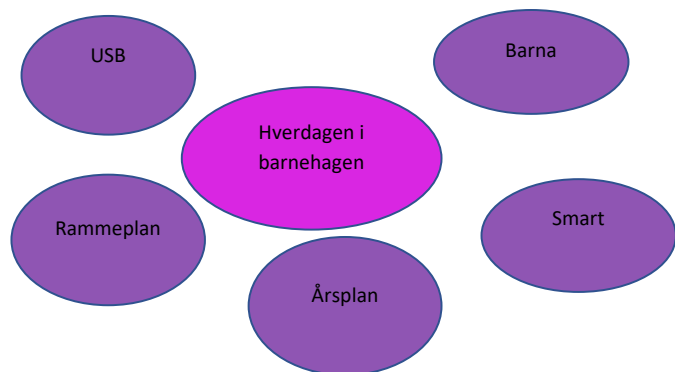

Mange tror at å leke er naturlig for alle barn, det er det ikke. Det er derfor en viktig rolle vi i barnehagen har for å tilse at alle barna lærer lekekodene, og at de ser på seg selv som en positiv del av lekemiljøet i Trollhaugen barnehage. Når vi klarer det kan vi med godt hjerte sende de videre inn i skolen med en trygghet om at de vil takle de fleste sosiale kodene på ulike arenaer de møter på sin vei til voksenlivet. Det er dette vi jobber for hver dag hele året. Med håpet om at de skal stå i utfordringer og gleder de møter på sin vei. Arbeidet vårt med smart kompetanse er en viktig del av dette med en visjon «hva vil kunne skje om alle barn lærer seg ferdigheten i å se alt som er bra hos seg selv og hos andre»

DEN UTVIKLINGSSTØTTENDE BARNEHAGEN

Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvaliteten på de ansattes samspill med barna. Satsingen «Den utviklingsstøttene barnehagen» i Sandnes kommune har til hensikt å etablere et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse om hvordan de i sitt samspill med barna best kan støtte dem i sin utvikling og læring. I Trollhaugen barnehagene har vi utarbeidet et USB

årshjul som vi bruker som et verktøy i vårt pedagogiske arbeid. Vi blir bedre på å organisere barnehagehverdagen og støtte barna til læring og gi de muligheten for kognitiv utvikling. Rammeplanen er et dokument vi bruker i vårt daglige arbeid. Vi bruker og egne praksisfortellinger som et verktøy for bevisstgjøring og refleksjon rundt egen praksis. De gir oss og en bekreftelse på den gode jobben vi gjør. Under denne prosessen er det samtidig viktig å være bevisst og utvikle sin egen tilbakemeldingskultur, der en er åpen for konstruktiv kritikk og konkret tilbakemelding.

Vi har gjennom USB-arbeidet i Sandnes jobbet mye med vår pedagogiske plattform, som i all hovedsak handler om å støtte barn i deres utvikling og læring gjennom god allmennpedagogikk. Vi jobber nå videre og tar inn perspektivet inkluderende praksis. Alle barn skal kjenne seg inkludert og tilhøre fellesskapet. Vi skal jobbe med å øke handlingskompetansen om inkluderende praksis hos hver ansatt i barnehagen gjennom USB

GLEDINGSKOLE

Vi vil dette barnehageåret bli med på gledingskole. Programmet inkluderer både barn, personal og foresatte gjennom hele året med en digital plattform og fysiske verktøy som bøker, kalender, hefte, plakater og mer. Gledingskole er et sted for å hente inspirasjon, kunnskap, aktiviteter og oppgaver som nærmer til folkehelse, livsmestring, bærekraft, demokrati og medvirkning. Hensikten med Gledingskole er å skape et felles fokus, øke trykgheten og forståelsen for hverandre – slik at vi kan ha det bra med oss selv, hverandre og planeten.

For barna er det delt inn i ulike tema:

- Aktiviteter som øker følelsen av glede og tilhørighet
- Et godt og trygt miljø og vokse opp i
- De får øve på å uttrykke følelser og behov
- Bygger miljø som nærer selvfølelse og robusthet
- Øke mestring og glede
- Empatitrening
- Bevissthet og trening i hvordan de kan gjøre andre godt og gode

MOBBING

Det man legger i begrepet mobbing er at et barn opplever negative handlinger fra andre. Handlingene skal skje over tid, og det er en ubalanse i maktforholdet (Lund 2013). Forskning viser at mobbing starter allerede i barnehagen. I barnehagen handler mobbing oftest om avvising, ignorering og utestengning fra lek og fellesskap. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing, Rammeplanen 2017, s.11/13. For å forebygge mobbing har vi risikoreducerende tiltak i våre planer. Da får vi god innsikt i rollefordeling

og maktforhold i gruppa. Vi gjør observasjoner i det daglige, lekregistrering, barnesamtaler, god dialog med foresatte, avdelingsmøter, bruk av smart egenskaper for å fremme viktigheten av ulikheter og lære barna å se det gode i seg selv og i andre og utarbeiding av prosessorienterte planer ved behov. Dersom det oppstår mobbing i vår barnehage skal tiltak settes inn straks. Vi følger da aktivitetsplanen i vårt HMS system. Den bruker vi for å dokumentere oppfølgingen av barnet. Dette i nært samarbeid med barnets hjem. 1.januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag.

BARNAS MEDVIRKNING

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Rammeplanen side 40.) Barnas medvirkning i Trollhaugen barnehage handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen barnehagehverdag. Barnehagens personal lager temaplaner ut ifra barnas interesser som vi jobber med gjennom hele året. Og ut ifra temaene knytter vi fagområdene inn. I tillegg har vi barnesamtaler hvor barna får komme med ønsker og refleksjon rundt egen trivsel. Barnas medvirkning handler mye om hvordan vår pedagogiske praksis blir utført. Vi skal anerkjenne hverandre og gi mulighet og anledning til å eie egne opplevelser. Det er viktig å være sensitive voksne som gir barna tid og rom til å utvikle seg. Det er også viktig å presisere at barnas medvirkning innebærer en prosess der barn blir sett, hørt og forstått.

DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer (Rammeplanen s. 17/18). For å skape gode danningprosesser skal personalet i Trollhaugen vise respekt for den kommunikasjonen som barna har og vise interesse for det barna sier. Gjennom arbeid med USB har vi fokus på hvordan vi stiller spørsmål til barn. For å støtte barnas tenking, læring, resonering og utforskning stille vi spørsmål som hva og hvorfor. Vi følger opp barns initiativ og tar oss tid til å ha flere utvekslinger med hvert enkelt barn. De voksne skal være tilstede å gi barna forslag til alternative løsninger hvis de ikke selv kommer frem til det. De voksne skal være tilstede i leken og gi barna en opplevelse av å føle seg verdifulle i fellesskapet. Barna formes utfra miljøet rundt og hvordan andre møter det. For at barna skal oppleve respekt, utvikle gode lederegenskaper, humanisme, ærlighet, omsorg, god selvfølelse, læringsglede og stå for egne valg er det viktig å ha støttende, oppmerksomme og lyttende voksne.

SPRÅKUTVIKLING I BARNEHAGEN

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barne-

hagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon (Rammeplan side 19.)

For å fremme språket skal personalet i Trollhaugen barnehage:

- Gjennom den daglige samtalen være lyttende og anerkjennende voksen.
- Benevne hverdagslige ting og følelser.
- Bruke bøker i samlinger og i lesestunder
- Ta med barna på besøk til bygdas bibliotek.
- Leke med språket, noe som er en forberedelse på barnas lese og skrive utvikling.

I Trollhaugen verdsetter vi også den gode samtalen høyt. Den gode samtalen dreier seg ofte om de små tingene i hverdagen. Det kan være å filosofere om markens levemåte, undring om verdensrommet og hvor kommer alt regnet fra. Ingenting er for lite til at vi kan ta tak i det og gi barna de gode samtalen.

Ved behov fyller vi ut TRAS skjema på enkeltbarn (tidlig registrering av språk utfordringer). I nært samarbeid med barnas hjem tar vi deretter kontakt med helsestasjonen og PPT hvis vi ser at det er behov for dette.

LÆRING

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. (Rammeplanen s. 18.)

I Trollhaugen skjer læring i det daglige samspillet mellom alle som er tilstede i barnehagen. Kvaliteten på samspillet er med på å prege hvor god læringen blir. Det er derfor veldig viktig at vi som jobber i Trollhaugen ser på barna som små mennesker som trenger litt veiledning i det daglige slik at de utvikler seg til å bli store og gode voksne som er med på og bidrar positivt til samfunnet. Barna lærer gjennom alle erfaringene de gjør seg gjennom barnehagehverdagen, både formelle og uformelle lærings situasjoner. De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet for eksempel temasamlinger og SMART-samlinger. Uformelle lærings situasjoner er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter, her-og-nå-situasjoner, i lek og annen samhandling. Her kan for eksempel barn og voksen samtale og erfare sammen om hvorfor vi tar på oss den varme ullgenseren når det er kaldt ute mens de holder på med påkledningen eller undrer seg hvordan vann kan bli til is når det er vinter.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, s.26).

Vi lager temaplaner for hvert tema i løpet av året, og disse planene blir evaluert etterhvert. Gjennom refleksjon i personalgruppa skapes diskusjoner og refleksjoner rundt egen praksis. Det å stille kritiske spørsmål til eget arbeid og dokumentasjoner kan bidra til å fremme personalets bevissthet rundt det daglige arbeidet som igjen skal være med på støtte barnas læring og danning. Vi har refleksjonsmøter ca. en gang i måneden og ledermøte en gang i uken der vi drøfter og reflekterer rundt aktuelle saker som etiske dilemmaer, voksenrollen, enkeltbarn, måltider, lek etc. På avdelingene henger vi opp bilder, tegninger og ting vi har laget. Denne dokumentasjonen blir da gjenstand for samtaler mellom barn, barn - voksen og med foreldrene. Dette er viktige samtaler

som gir nye refleksjoner og bidrar til videre læring og utvikling. Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet (Rammeplanen 2017, s.39). Dokumentasjonen gir oss bilder på hva som engasjerer barna og i hvilken retning arbeidet skal gå videre. Vi gjennomfører fargekoding høsten og våren for å bli bevisst personalets relasjon til hvert enkelt barn og på stor avdeling gjennomfører vi barnesamtaler to ganger i året hvor barnets synspunkter og trivsel er tema. Barna i skoleklubben har en ekstra barnesamtale hvor vi snakker om hva de ønsker at skolen skal vite om dem og deres tanker om å begynne på skolen.

For å få frem hva vi jobber med i barnehagen legger vi ut bilder på Kidplan. Bildene fokuserer på lek og aktiviteter som foreldrene kan vise barna og bruke som utgangspunkt for samtaler om hva barnet har gjort i barnehagen. Vi benytter facebook siden vår til å legge ut bilder av pedagogisk arbeid. I tillegg har alle barna hver sin perm hvor praksisfortellinger, bilder og tegninger blir oppbevart. Permene får de med seg hjem når de slutter i barnehagen. Det blir og gjennomført brukerundersøkelse en gang i året for å dokumentere medlemmenes meninger om den pedagogiske virksomheten. Personalet har en gang i året arbeidsmiljøundersøkelse og jobbsamtaler for å fremme arbeidsmiljøet og ta vare på hver enkelt ansatt.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjem og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplanen s.22)

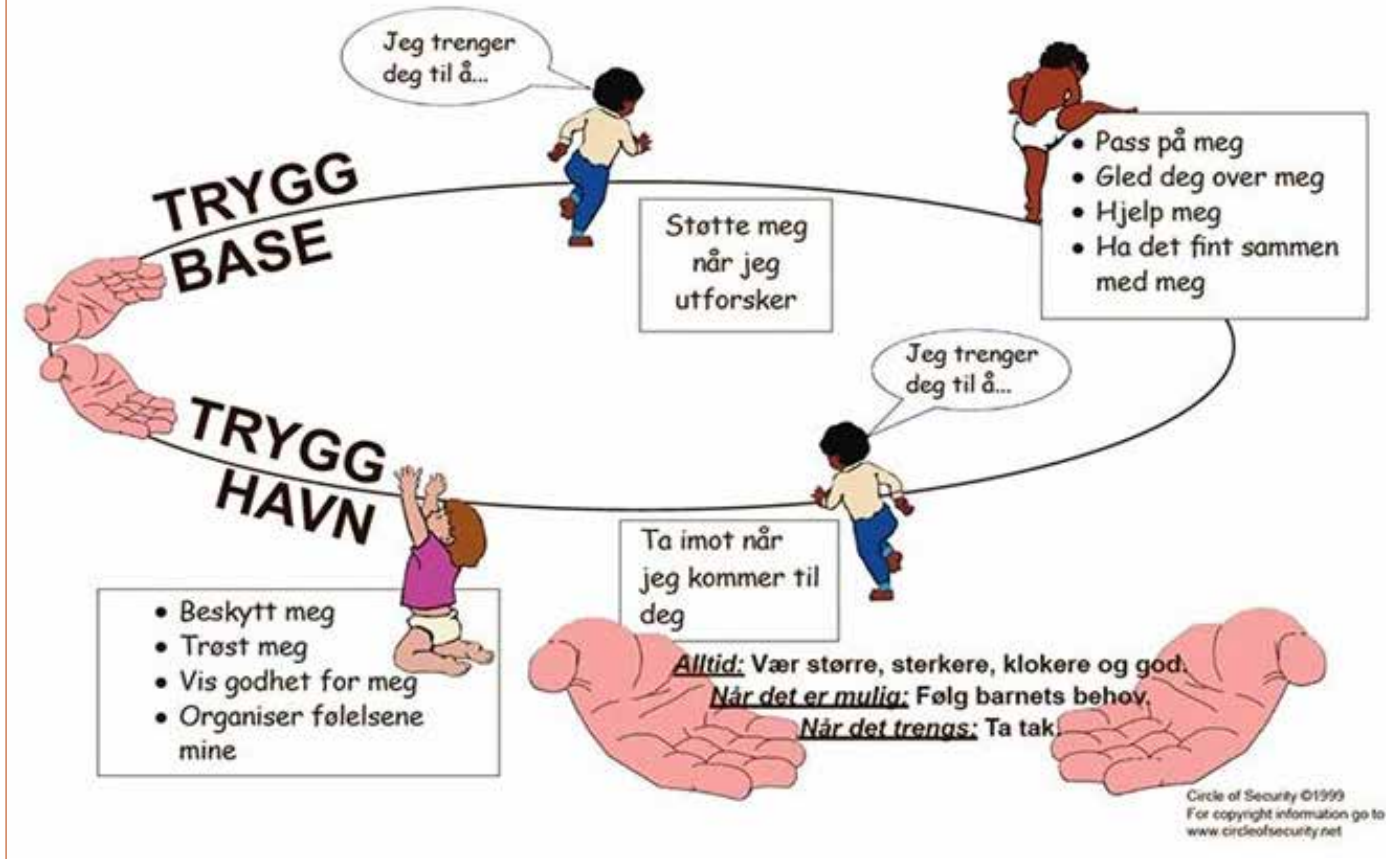
Alle mennesker kjenner på behovet for en trygg tilknytning og det å tilhøre noen. Dette er kjernen for alle, også de minste barna. Trygg tilknytning til de nære omsorgspersonene rundt seg er det viktigste for at et barn skal kunne utvikle seg, utforske og ikke minst leke. De minste barna i barnehagen har et veldig stort behov for å utforske og mestre. Små barn er veldig kroppslige og utforsker det nære rundt seg som: lukter, smaker og synsinntrykk. Barnet har også et stort behov for å dele sine funn med voksne rundt seg. Underveis kan det oppstå en uro i barnet. Det kan bli trøtt, lei seg, redd eller engstelig, og da er det godt å komme tilbake til en nær omsorgsperson for å «lade seg litt». Her oppstår behovet for tilknytning, nærhet og kontakt. For at barnet skal kunne fortsette sin utforskning, må det kunne ha en nær omsorgsperson. Denne omsorgspersonen kan vi også kalle for en «trygg base» eller en «trygg havn» for barnet. Trygg base/havn kommer fra John Bowlby sin utviklingsteori, som handler om et miljø av samspill og trygg tilknytning. Her i Trollhaugen arbeider vi med Circle of Security®, oversatt til Trygghets sirkelen. Trygghets sirkelen bygger på John Bowlby sin teori om betydningen av en trygg tilknytning i barnehagen

Trygg tilknytning til de nære omsorgspersonene rundt seg er noe av det viktigste for at de minste barna. Barnas foresatte er de tryggeste omsorgspersonene barnet kjenner til, og det kan dermed være vanskelig å være adskilt fra de i oppstarten. Det er viktig for barnet (og foreldrene/omsorgspersonene) at de ansatte i barnehagen klarer å få til en god tilknytning til barna. Vi i Trollhaugen er trygge og engasjerte voksne som skaper trygghet, viser godhet, regulerer barnas følelser og hjelper barna i lek og vennskap. Vi viser stor glede i å kunne være delaktig i ditt barns liv og utvikling.

Foreldresamtaler blir gjennomført 2 ganger i året, en på høst ved oppstart og en på vårparten. Her ønsker vi at dere foreldre bidrar med kunnskap om barnet og hva deres styrker og karaktere-

TRYGGHETSSIRKELEN®

FORELDRE SOM IVARETAR BARN'S BEHOV

genskaper er. Foreldremøter blir holdt ved oppstart av nytt barnehageår og i mars ved årsmøtet. Foreldremøte for nye foreldre og barn blir holdt i juni hvor vi arrangerer åpent hus. Her kan barn og foreldre hilse på personalet, bli kjent med avdelingen og få nødvendig informasjon. Den viktigste kommunikasjonen er allikevel i det daglige ved henting og levering hvor vi får tilbakemelding om hvordan barnets morgen har vært, og at dere får tilbakemelding på hvordan barnehagedagen har vært. Hyppig og god kommunikasjon mellom foreldre og personal er viktig for at de skal føle trygghet og tillit til barnehagen. Det forventes også at foreldre inhenter informasjon på Kidplan, mail og sms.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og sfo. (Rammeplanen side 24) Siste året i Trollhaugen er barna en del av «skoleklubben». I skoleklubben jobbes det blant annet med skoleforberedende aktiviteter. Fokus i skoleklubben er å styrke barnas sosiale kompetanse, gi varierte læringserfaringer, øve på å følge regler, gi mestringsopplevelser og styrke barnas læringsglede. Gjennom året skal barna få kjennskap til bokstaver, matematikk og faktakunnskap. De skal få oppleve varierte læringssituasjoner som høytlesning, oppgaveark, konstruksjon av ulike materialer, lage bokstaver og matematikk oppgaver i skogen. Vi har også smart samlinger der vi tar opp moralske dilemmaer og smart leker som handler om samarbeid. Vi ønsker at barna skal bli selvstendige og modige nok til å tørre å skape nye relasjoner når de starter på skolen. Som avslutning for skoleklubben har vi en overnattingstur og skuespill på våren. Begge disse tingene krever mot og selvtillit, noe som er viktig å ha med seg over i skolen.

Hva vi ønsker barna skal bli kjent med før skolestart:

Hva vi ønsker barna skal bli kjent med før skolestart: SOSIAL KOMPETANSE

- Lytte
- Kle på og av seg selv
- Tørre å si sin mening
- Gi rom og plass til andre som vil bli med å leke
- Tørre å spørre om å få bli med i leken med andre
- Vente på tur
- Rekke opp handa i samling
- Vise ansvar
- Etablere vennskap
- Tåle å tape
- Mestre å vinne
- Være høflige
- Tørre å være i fokus
- Respekt for egne og andres grenser
- Ta egne og gode valg

FAGLIG KOMPETANSE

- Leke med bokstaver og tall
- Matematiske kunnskaper
- Lære å se løsninger
- Lære seg blyantgrepet
- Trafikkreglene
- Delta i felles beslutninger- demokrati
- Lære om kroppen
- Brannvern
- Førstehjelp for barn

På våren starter samarbeidet med de andre barnehagene og skolene i Riska bydel. I mai gjennomføres en felles aktivitetsdag med de andre de skal gå på skolen sammen med. I mai/ juni gjennom-

føres overføringsamtaler med skolene. Før det har vi møter med foreldrene hvor de er med på å fylle ut skjemaet sammen med barnehagen. Vi besøker skolene barna skal begynne på.

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnevernet:

Barnehageloven § 22 første ledd presiserer at barnehagepersonalet i sitt arbeid skal være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernets side. Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten, når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt.

PPT.

De kan bidra med tidlig innsats, logoped, sakkyndig vurdering, konsultasjon, veiledning på system og i enkeltsaker. Vi tar ikke kontakt med PPT før vi har hatt samtaler med foresatte og fått tillatelse fra dem.

Helsestasjonen og alle barnehagene i Riska bydel og Sandnes kommune.

Styrket barnehagetilbud:

Hovedoppgaven til Styrket barnehagetilbud er å gi et tilrettelagt tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene i Sandnes. Dette er hjemlet i Lov om barnehager og i Opplæringsloven.

BARNEHAGELOVEN

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforsketrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Barnehageloven §1 – formål).

RAMMEPLANEN

Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver (Barnehageloven §2). Målet med Rammeplanen er å gi styrer, pedagogisk leder og det øvrige personalet en forpliktende ramme å arbeide etter i planleggingen, gjennomføringen og vurderingen av barnehagens virksomhet.

Den er vårt styringsdokument som vi har med oss på alle møter.

PROGRESJONSPLAN VÅR FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære å oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. (Rammeplanen s.28)

Vi i Trollhaugen barnehage har i fellesskap utarbeidet en progresjonsplan som sier noe om hva vi ønsker at barna skal få erfaringer med, oppleve og utforske i løpet av tiden de tilbringer her hos oss. For å imøtekomme disse kravene, er de voksne i barnehagen veldig viktige. De skal være gode rollemodeller, gi av seg selv og bidra med sin faglige dyktighet for å imøtekomme disse kravene. Arbeidet med fagområdene skal være tilpasset barnas alder, interesser og modenhet.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. (Rammeplanen side 30)

Som voksen i Trollhaugen skal du være en god rollemodell i hvordan du kommuniserer med barna. De voksne skal snakke tydelig og gi enkle beskjeder. Samtidig er det viktig å sette ord på det vi gjør og gjøre det vi sier vi skal gjøre. Dette er med på å skape gode arenaer for språkopplæring og språkforståelse.

1-2 ÅR

- Lese i smågrupper
- Sette ord på følelser
- Sang, rim og regler
- Veilede barna i konflikter og samspill med andre
- Den gode samtalen i bleieskift, påkledning og måltider
- Benevne gjenstander, ting og handlinger.
- Lese bøker i små grupper
- Bildebøker

3-4 ÅR

- Lære barna å sette ord på følelser
- Lesestunder og sangsamlinger
- Rim og regler
- Spille spill
- Den gode samtalen
- Øve på å lytte til andre i samling og ta imot enkle beskjeder
- Undre oss over det vi finner i naturen
- Språkgrupper

5-6 ÅR

- Lære å se og lese andre sitt kroppsspråk
- Leke med bokstaver
- Samtale med andre over lengre tid
- Øve på å lytte og ta imot beskjeder
- Øve på å skrive navnet sitt - blyant-grepet
- Bøker og spill til aldersgruppen
- Faktakunnskap om naturen
- Språkgrupper

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. (Rammeplanen side 31)

Som voksen i Trollhaugen skal du være en positiv bidragsyter til fysisk aktivitet både ute og inne. Personalet skal ta vare på barnas helse, miljø og sikkerhet og kunne utføre førstehjelp. De skal også lære barna å bli glad i naturen rundt oss. Som voksen skal man og lære barna gleden over å spise variert mat og være en bidragsyter til å skape gode måltider.

1-2 ÅR

- Vaske hendene - hygiene
- Danse og hermelek
- Øve på å kle av og på seg
- Smake variert og sunn mat.
- Bli kjent med egen kropp
- Finmotoriske aktiviteter
- Bevege seg i ulendt terreng
- Smøre maten sin selv
- Bevegelse med musikk
- Øve på å kle av og på seg selv

3-4 ÅR

- Do trening
- Lære å vaske hendene selv før måltid
- Tur i ulendt terreng
- Påkledning (selvstendighetstrening)
- Smake på nye matretter
- Være med å lage mat
- Videreutvikle fin og grovmotorikk gjennom ulike aktiviteter
- Kle av og på seg selv
- Klating og kroppsbeherskelse ute på tur
- Smøre maten sin selv

5-6 ÅR

- Do trening – tørke seg selv
- Videreutvikle fin – og grovmotorikken gjennom ulike aktiviteter
- Lengre turer i skog og mark
- Kunne kle av og på seg selv
- Smøre maten sin selv
- Faktakunnskap om årstidene
- Regelleker
- Lære blyantgrepet
- Lære om egne og andre sine grenser - kroppen

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. (Rammeplanen side 32)

Som voksen i Trollhaugen skal du være kreativ og bruke fantasien din for å lage skaperglede hos barna. I tillegg skal alle være med på å gi av seg selv i hverdagen, fellessamlingene og andre aktiviteter vi er med på. Personalet skal legge til rette for aktiviteter hvor både barn og voksne får brukt sin kreativitet og fantasi.

1-2 ÅR

- Utforske ulike typer formingsmateriell
- Bruke bevegelse i og med musikk
- Dramatisering med utgangspunkt i eventyr

3-4 ÅR

- Bli kjent med ulike typer redskaper og materiell
- Uttrykke seg gjennom sang og musikk
- Samle naturmateriell ute i naturen til å bruke i formingsaktiviteter
- Leke med materialer av ulike slag.
- Lære om former og farger

5-6 ÅR

- Formingsaktiviteter
- Finne ulike inspirasjon på nettet - teknologi
- Forestilling skoleklubben
- Fremføring i fellessamlinger
- Lage kulisser
- Fremføring i samlinger på avdelingene

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplanen side 33)

Som voksen i Trollhaugen skal du bidra til at barna får kunnskaper om både dyr, insekter, dyra på gården og annet som rører seg i nærmiljøet og naturen rundt oss. De voksne skal undre seg sammen med barna og legge til rette for gode opplevelser ute i det fri.

1-2 ÅR

- Oppleve ulike årstider
- Oppleve gleden over å være ute i naturen i all slags vær
- Undre seg over hva vi finner ute i naturen
- Lete etter insekter

3-4 ÅR

- Oppleve gleden over å være ute i naturen
- Lære at vi plukker med oss søppel ute på tur
- Se etter insekter og dyr
- Lære om planter og dyr
- Lære om kildesortering
- Eksperimentering

5-6 ÅR

- Få innsikt og kunnskap om de ulike årstidene
- Oppleve glede over å være ute på tur i all slags vær
- Lære om ulike dyr og vekster
- Eksperimenterer med ulike naturfenomener (fugler, fisk og planter)
- Begynnende forståelse for hvordan kamera, pc, printer og telefon fungerer
- Kjennskap til livssyklus

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. (Rammeplanen side 35)

Som voksen i Trollhaugen skal du være bevisst på og ha kunnskap om barnehagens verdigrunnlag. Personalet skal være positive til å gi barna erfaringer om ulike høytidsmarkeringer.

1-2 ÅR

- Lære forskjellen mellom mitt og ditt
- Bruk av «huset mitt» i samlinger og fortelling om familien
- FN dagen
- Påskesamling
- Markere samedagen
- Smartsamlinger

3-4 ÅR

- Bli kjent med ulike tradisjoner og høytider.
- Begynnende kunnskap om høytidenes innhold.
- Påskesamling
- Vi går i kirken på gudstjeneste
- Vi feirer samedagen og lærer om samisk kultur
- Barna skal få utvikle evnen til å løse konflikter og skape vennskap
- FN dagen
- Lære om respekt for hverandre og naturen
- Smart samlinger
- Lære forskjellen på gode og dårlige valg

5-6 ÅR

- Lære om de ulike høytidene
- Påskesamling
- Lære å vise respekt for alle typer mennesker
- Lære om samisk kultur
- Kirkebesøk
- Fn-dag, Luciagog m.m
- Barn og voksne undrer seg sammen om ulike spørsmål
- Smart samlinger
- Gode og dårlige valg
- Lære seg å holde på vennskap

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna

kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. (Rammeplanen side 36.)

Som voksen i Trollhaugen skal du gi barna muligheter til å utforske og få gode opplevelser knyttet til nærmiljøet.

1-2 ÅR

- La barna oppleve fellesskap og tilhørighet i gruppen
- Begynnende kjennskap til nærmiljøet
- Turer i nærmiljøet (biblioteket, stemmen).

3-4 ÅR

- Bli kjent med hva som finnes i nærmiljøet (eks butikker, brannstasjonen, skogsområder ...)
- Turer i nærmiljøet.
- Stille spørsmål, samtale og filosofere rundt opplevelser i nærmiljøet

5-6 ÅR

- Gå lengre turer i nærmiljøet
- Kjennskap til hva vi har i nærmiljøet. Eks kirken, brannstasjonen, butikker, skatebanen, fotballbanen m.m
- Lære om de viktigste trafikkreglene
- Bli kjent med og besøke skolen sin
- Besøke Riska bo – og servicesenter
- Kjennskap til hvor vennene i barnehagen bor
- Overnattingstur

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universitetet. (Rammeplanen side 34.)

Som voksen i Trollhaugen skal du gi barna opplevelser og erfaringer knyttet til former, ulike størrelser, antall, motsetninger og mønster. De voksne skal legge til rette for lek med klosser, lego, spill, kort m.m. De skal leke og eksperimentere sammen med barna for å utvikle barnas matematiske lyst.

1-2 ÅR

- Bli kjent med ulike materiell
- Erfaring med telling og begynnende tallkunnskap
- Rydde leker og bli kjent med sortering
- Spill og puslespill
- Romforståelse
- Erfaring med form og farger

3-4 ÅR

- Begynnende tallkunnskap
- Leke med ulike former
- Rydde og plassere ting på rett plass
- Være med på å dekke bordet
- Spille spill og puslespill
- Lete etter former i naturen
- Bygging og konstruksjonslek

5-6 ÅR

- Barna skal bli kjent med bokstavene i alfabetet
- Øve på å skriv navnet sitt
- Bli kjent med ulike begreper
- Skoleforberedende aktiviteter
- Gå på tur i naturen og finne ulike former
- Sortering
- Lek med tall og mengder
- Bruk av ipad til ulike lærings situasjoner

PLANLEGGINGSDAGER OG TRADISJONER 2021 - 2022

Barnehagen skal gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen, rammeplanen side 55.

August: 16 aug. planleggingsdag

September: Foreldremøte. Kosedyr fest

Oktober: FN dagen markeres 22. oktober

November: 12.nov. planleggingsdag

Desember: Juleaktiviteter, juletreff og kirkebesøk.

Januar: 3.jan. planleggingsdag

Februar: Karneval. Samedagen

Mars: Årsmøte, påskefeiring, påskefrokost

April: 19.april planleggingsdag

Mai: Overnatting skoleklubben. 27.mai planleggingsdag

Juni: Åpen dag for nye foreldre i barnehagen. Forestilling/ avslutning med skoleklubben. Sommerfest arrangert av SU

Juli: Sommerbarnehage- Nytt tema for hver uke.

GODT Å HA NÅGEN

Det e godt å ha någen me kjenne
sånne så smile og ler
Og spør koss me har det for tiå
Om någe e opp eller ner

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
Det er godt å ha någen me kjenne
Det e godt atte eg kjenne deg

Det e skikkeligt godt å ha venner
Sånne me kan spør om alt
De har sånne hjelpsomme hender
De varme oss når der e kaldt

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
Det e skikkeligt godt å ha venner
Det e godt å ver venner med deg

For det besta i verden e venner
Sånne så lige oss best
Så glede seg kver gang de ser oss
Så dagene blir som ein fest

Ka va vel livet foruden
Det kan eg`kje tenka meg eg
For det besta i verden e venner
Det e godt å ver venner med deg

Svein Tang Wa

Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage SA

Urskjellveien 2 - 4310 Hommersåk

Daglig leder: 950 83 332

Kontoret: 404 52 528

Morgenstemning: 404 53 027

Dovregubben: 404 52 757

Bukkespranget: 404 52 711

Mail: laila@trollhaugen-barnehage.no

Hjemmesiden: www.minbarnehage.no/trollhaugen

Lik oss på facebook: Trollhaugen Foreldrelagsbarnehage SA